

I

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

MÄÄRUSED

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 1200/2009,

30. november 2009,

millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1166/2008, mis käsitleb põllumajandusettevõtete struktuuriuuringuid ja põllumajanduslike tootmismeetodite uuringut, loomühikute koefitsientide ja karakteristikute määratluste osas

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

põllumajanduslike tootmismeetodite uuringuks kehtestada loomühikute koefitsiendid.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta määrust (EÜ) nr 1166/2008, mis käsitleb põllumajandusettevõtete struktuuriuuringuid ja põllumajanduslike tootmismeetodite uuringut ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 571/88, ⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 2 punkti b, artikli 7 lõiget 4 ning artikli 11 lõiget 7,

(5) Võrreldavuse huvides tuleb karakteristikute loetelus toodud määratlusi kogu ühenduses tõlgendada ja rakendada ühtsel viisil.

(6) Määruse (EÜ) nr 1166/2008 artikli 7 lõike 4 kohaselt tuleb kehtestada põllumajandusettevõtete struktuuriuuringutes kasutatavate karakteristikute määratlused.

ning arvestades järgmist:

(1) Määrusega (EÜ) nr 1166/2008 kehtestatakse uus õiguslik raamistik võrreldava ühenduse statistika kogumiseks põllumajandusettevõtete struktuuri ja põllumajanduslike tootmismeetodeid käsitlevate uuringute jaoks.

(2) Võrreldavate koondandmete kogumiseks erinevate loomaliikide kohta kasutatakse loomade tegeliku arvu asemel loomühikute koefitsiente.

(3) Loomühikute koefitsiendid peavad põhinema ühisel väärtussüsteemil, et oleks tagatud ühendusesisene võrreldavus katvus- ja täpsusnõuete rakendamise osas.

(4) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1166/2008 artikli 2 punktile b tuleb põllumajandusettevõtete struktuuriuuringuteks ja

(7) Määruse (EÜ) nr 1166/2008 artikli 11 lõike 7 kohaselt tuleb kehtestada põllumajanduslike tootmismeetodite uurin-
gus kasutatavate karakteristikute määratlused.

(8) Komisjoni 24. novembri 1999. aasta otsusega 2000/115/EÜ, mis käsitleb tunnuste määratlusi, põllumajandussaaduste ja -toodete loetelu, erandeid määratlustest ning piirkondi ja alasid seoses põllumajandusettevõtete struktuuri käsitlevate ühenduse vaatlustega, ⁽²⁾ rakendatakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 571/88 ⁽³⁾. On asjakohane asendada vastav otsus käesoleva määrusega.

(9) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas nõukogu otsusega 72/279/EMÜ ⁽⁴⁾ loodud alalise põllumajandusstatistika komitee arvamusega,

⁽¹⁾ ELT L 321, 1.12.2008, lk 14.

⁽²⁾ EÜT L 38, 12.2.2000, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 56, 2.3.1988, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 179, 7.8.1972, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 3

Artikkel 1

Loomühikute koefitsiendid, mida kasutatakse ühenduse põllumajandusettevõtete struktuuriuuringute ja põllumajanduslike tootmismeetodite uuringu katvus- ja täpsusnõuete rakendamiseks, sätestatakse I lisas.

Ühenduse põllumajanduslike tootmismeetodite uuringus kasutatavate karakteristikute määratlused sätestatakse III lisas.

Artikkel 4

Otsus 2000/115/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 2

Ühenduse põllumajandusettevõtete struktuuriuuringutes kasutatavate karakteristikute määratlused sätestatakse II lisas.

Artikkel 5

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 30. november 2009

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Joaquín ALMUNIA

I LISA

LOOMÜHIKUTE KOEFITSIENDID

Veised	Alla ühe aasta vanused	0,400
	Vähemalt ühe, kuid alla kahe aasta vanused	0,700
	Vähemalt kahe aasta vanused pullid	1,000
	Vähemalt kahe aasta vanused lehmullikad	0,800
	Lüpsilehmad	1,000
	Muud vähemalt kahe aasta vanused lehmad	0,800
Lambad ja kitsed		0,100
Hobuslased		0,800
Sead	Pörsad eluskaaluga alla 20 kg	0,027
	Aretusemised kaaluga vähemalt 50 kg	0,500
	Muud sead	0,300
Kodulinnud	Broilerid	0,007
	Munakanad	0,014
	Jaanalinnud	0,350
	Muud kodulinnud	0,030
Emased aretusküülikud		0,020

II LISA

Ühenduse põllumajandusettevõtete struktuuriuuringutes kasutatavate karakteristikute määratlused ⁽¹⁾

I. ÜLDKARAKTERISTIKUD

1.01 Põllumajandusettevõtte asukoht

Põllumajandusettevõtte asukoht on määratletud nõukogu määruse (EÜ) nr 1166/2008 artikli 2 punktis e.

1.01.01 Laiuskraad (viie kaareminuti täpsusega)

1.01.02 Pikkuskraad (viie kaareminuti täpsusega)

1.02 Põllumajandusettevõtte õiguslik vorm

Põllumajandusettevõtte õiguslik vorm sõltub ettevõtte omaniku seisundist.

1.02.01 Kas põllumajandusettevõtte eest vastutab õiguslikult ja majanduslikult

1.02.01.01 füüsiline isik, kes on ainuomanik, kui tegemist on iseseisva ettevõttega?

Füüsiline isik, kes on sellise ettevõtte ainuomanik, mis ei ole ühise juhtimise kaudu ega muul sarnasel viisil seotud ühegi teise omaniku ettevõttega.

1.02.01.01.01 Kui vastus eelmisele küsimusele on „jah”, siis kas kõnealune isik (omanik) on ka ettevõtte juhataja?

1.02.01.01.01.a Kui kõnealune isik ei ole juhataja, siis kas ettevõtte juhataja on omaniku pereliige?

1.02.01.01.01.b Kui juhataja on omaniku pereliige, siis kas ta on omaniku abikaasa ⁽²⁾?

1.02.01.02 üks või mitu füüsilist isikut, kes on osanikud, kui tegemist on põllumajandusettevõtete ühendusega?

Põllumajandusettevõtete ühenduse osanikud on füüsilised isikud, kes omavad, rendivad või juhivad muul viisil ühiselt põllumajandusettevõtet või kes juhivad ühiselt oma isiklikke põllumajandusettevõtteid, justkui oleks tegemist ühe ettevõttega. Koostöö aluseks peab olema seadus või kirjalik leping.

1.02.01.03 juriidiline isik?

Muu õigussubjekt kui füüsiline isik, kellel on üksikisiku tavapärased õigused ja kohustused, nt õigus olla kohtuasjades hagejaks ja kostjaks (üldine iseseisev õigusvõime).

1.03 Põllumajandusettevõtte valduse vorm (omaniku suhtes) ja põllumajandustootmise liik

1.03.01 Põllumajanduskõlvik

Põllumajanduskõlvik on kogu põllumajandusettevõtte poolt haritav viljelusmaa, püsirohuma, püsi-
süskultuuride all olev maa ja koduaiad sõltumata valdusvormist või sellest, kas maad kasutatakse
ühismaa osana.

Ühismaa on põllumajandusettevõtte poolt kasutatav põllumajanduskõlvik, mis ei kuulu otseselt
põllumajandusettevõttele, st mille suhtes kehtivad ühised õigused. Ühismaad puudutava rakendus-
meetodi valib liikmesriik.

1.03.01.01 Omaniku kasutuses

Põllumajandusettevõtte poolt haritav põllumajanduskõlvik, mis on ettevõtja omanduses või
mida ta kasutab kasutusvaldajana või parandatava pikaajalise rendiõigusega rentnikuna või
muude sarnaste tingimuste alusel.

⁽¹⁾ Põllumajandusettevõtte ja loomühiku põhimääratlus on toodud määruse (EÜ) nr 1166/2008 artiklis 2.

⁽²⁾ Ei esitata 2010. aastal.

1.03.01.02

Rendisuhte alusel

Põllumajanduskõlvik, mida põllumajandusettevõtte rendib eelnevalt kindlaksmääratud renditasu eest (sularahas, loonustasuna või muul viisil) ja mille kohta on sõlmitud (kirjalik või suuline) rendileping. Põllumajanduskõlvik loetakse ainult ühe põllumajandusettevõtte kasutuses olevaks. Kui põllumajanduskõlvik on vaatlusaastal renditud mitmele põllumajandusettevõttele, loetakse see tavaliselt selle ettevõtte kasutuses olevaks, kes kasutab vastavat kõlvikut vaatluspäeval või kes on vastavat kõlvikut vaatlusaastal kõige kauem kasutanud.

1.03.01.03

Loonusrendisuhte või muul alusel

- a) Loonusrendisuhte alusel haritav põllumajandusmaa (mis võib moodustada terve põllumajandusettevõtte) on põllumajanduskõlvik, mida maaomanik ning põllumajandusmaa loonusrentnik harivad üheskoos kirjaliku või suulise loonusrendilepingu alusel. Loonusrendilepingu alusel haritava maa toodang (kas majanduslik või füüsiline) jagatakse kahe osapoole vahel kokkulepitud tingimustel.
- b) Muude valdusvormide alusel haritav põllumajandusmaa on põllumajanduskõlvik, mida ei ole märgitud muude eeltoodud kategooriate all.

1.03.02

Mahepõllumundus

Põllumajandustegevus, mis vastab (i) nõukogu määruses (EÜ) nr 834/2007 ⁽¹⁾ või vajaduse korral uuemates õigusaktides ning (ii) mahepõllumundust käsitlevates asjakohastes siseriiklikes õigusaktides sätestatud standarditele ja eeskirjadele.

1.03.02.01

Põllumajandusettevõtte põllumajanduskõlvikud, millel kasutatakse mahepõllumajandusliku tootmise meetodeid, mis on sertifitseeritud vastavalt riiklikele või Euroopa Ühenduse eeskirjadele

Põllumajandusettevõtte poolt haritavate põllumajanduskõlvikute osa, mille puhul tootmine vastab põllumajandusettevõtte tasandil täielikult i) nõukogu määruses (EÜ) nr 834/2007 või vajaduse korral uuemates õigusaktides ning ii) mahepõllumundustootmise sertifitseerimist käsitlevates asjakohastes siseriiklikes õigusaktides sätestatud mahepõllumajandusliku tootmise põhimõtetele.

1.03.02.02

Põllumajandusettevõtte põllumajanduskõlvikud, mille puhul minnakse üle mahepõllumajanduslikule tootmisele, mille meetodid peavad olema sertifitseeritud vastavalt riiklikele või Euroopa Ühenduse eeskirjadele

Põllumajandusettevõtte poolt haritavate põllumajanduskõlvikute osa, millel kasutatakse mahepõllumajanduslikke tootmismeetodeid, kuid mille puhul ei ole veel lõppenud vajalik üleminekuperiood, et lugeda tootmine põllumajandusettevõtte tasandil täielikult vastavaks i) nõukogu määruses (EÜ) nr 834/2007 või vajaduse korral uuemates õigusaktides ning ii) mahepõllumundustootmise sertifitseerimist käsitlevates asjakohastes siseriiklikes õigusaktides sätestatud mahepõllumajandusliku tootmise põhimõtetele.

1.03.02.03

Põllumajandusettevõtte maa, millel kasutatakse mahepõllumajandusliku tootmise meetodeid, mis on sertifitseeritud vastavalt riiklikele või Euroopa Ühenduse eeskirjadele, või mille puhul minnakse üle mahepõllumajanduslikule tootmisele, mille meetodid peavad olema selliste eeskirjade kohaselt sertifitseeritud

Põllumajandusettevõtte poolt haritavad põllumajanduskõlvikud, millel kasutatakse mahepõllumajanduslikke tootmismeetodeid või mis on üle minemas mahepõllumajanduslikele tootmismeetoditele, mis on sertifitseeritud vastavalt i) nõukogu määruses (EÜ) nr 834/2007 või vajaduse korral uuemates õigusaktides ning ii) mahepõllumundust käsitlevates asjakohastes siseriiklikes õigusaktides sätestatud standarditele ja eeskirjadele, jagatuna põllukultuuride kategooriate kaupa.

Põllukultuurid on määratletud jaotises „II. Maa”.

1.03.02.03.01

Teravili terade (sh seemnete) saamiseks

1.03.02.03.02

Kuivatatud kaunviljad ja valgurikkad taimed terade (sh seemnete ning teravilja ja kaunvilja segude) saamiseks

1.03.02.03.03

Kartul (sh varajane ja seemnekartul)

1.03.02.03.04

Suhkrupeet (v.a seeme)

1.03.02.03.05

Õliseemnekultuurid

1.03.02.03.06

Värsked köögiviljad, melonid ja maasikad

⁽¹⁾ ELT L 189, 20.7.2007, lk 1.

- 1.03.02.03.07 Karja- ja heinamaa (v.a looduslik rohumaa)
- 1.03.02.03.08 Puuvilja- ja marjaistandikud
- 1.03.02.03.09 Tsitruseistandikud
- 1.03.02.03.10 Oliiviistandikud
- 1.03.02.03.11 Viinamarjaistandikud
- 1.03.02.03.99 Muud põllukultuurid (kiutaimed jms)

1.03.02.04

Loomakasvatuses kasutatavad mahepõllumajanduslikud tootmismeetodid, mis on sertifitseeritud vastavalt riiklikele või Euroopa Ühenduse eeskirjadele

Loomade arv, keda kasvatatakse põllumajandusettevõttes, mille puhul kogu loomakasvatus või osa sellest vastab põllumajandusettevõtte tasandil täielikult i) nõukogu määruses (EÜ) nr 834/2007 või vajaduse korral uuemates õigusaktides ning ii) mahepõllundustootmise sertifitseerimist käsitlevates asjakohastes siseriiklikes õigusaktides sätestatud mahepõllumajandusliku tootmise põhimõtetele, jagatuna loomade kategooriate kaupa.

Kariloomad on määratletud jaotises „III. Kariloomad”.

- 1.03.02.04.01 Veised
- 1.03.02.04.02 Sead
- 1.03.02.04.03 Lambad ja kitsed
- 1.03.02.04.04 Kodulinnud
- 1.03.02.04.99 Muud loomad

1.03.03

Põllumajandusettevõtte toodangu sihtkoht

1.03.03.01

Põllumajandusettevõtte omaniku kodumajapidamises tarbitakse üle 50 % ettevõtte lõpptoodangu väärtusest

Kodumajapidamine on põllumajandusettevõtte omaniku perekond, mille liikmed elavad ühise katuse all, jagavad osa või kogu oma sissetulekust ja varast ning tarbivad üheskoos teatud kaupu ja teenuseid, peamiselt eluaset ja toitu.

Lõpptoodang käesoleva karakteristikü mõistes on kasutuskõlblik toodang põllumajanduse arepidamises nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 138/2004 ⁽¹⁾.

1.03.03.02

Otsemüük lõpptarbijatele moodustab üle 50 % põllumajandusettevõtte kogumüügist ⁽²⁾

Otsemüük lõpptarbijatele tähendab põllumajandusettevõtte töödeldud või töötlemata oma-toodangu müüki otse tarbijatele vahetuks tarbimiseks.

II. MAA

Põllumajandusettevõtte maa koosneb põllumajanduskõlvikutest (viljelusmaa, püsirohumaa, püsikultuuride all olev maa ja koduaiad) ja muust maast (kasutamata põllumajandusmaa, metsamaa ja muu maa).

2.01

Viljelusmaa

Korrapäraselt haritav (küntav või viljeletav), tavaliselt külvikorrasüsteemi alusel kasutatav maa.

Külvikord on üheaastaste kultuuride plaanijärgne asendamine konkreetsel põllul igal järgneval aastal nii, et ühte liiki ei kasvatataks samal põllul ilma teatud ajavaheta. Tavaliselt vahetatakse põllukultuure igal aastal, kuid ühte põllukultuuri võib maatükil kasvatada ka mitu aastat. Eristamaks viljelusmaad püsikultuuride all olevast või püsirohumaast, rakendatakse viie aasta pikkust künnist. See tähendab, et kui maatükil viljeletakse ühte põllukultuuri järjest viis aastat või kauem ilma algset põllukultuuri uuega asendamata, ei loeta seda maad viljelusmaaks.

⁽¹⁾ ELT L 33, 5.2.2004, lk 1.

⁽²⁾ Ei esitata 2010. aastal.

- 2.01.01 **Teravili terade (sh seemnete) saamiseks**
 Käesolevasse kategooriasse kuuluvad kõik maad, millel kasvatatakse kuivalt koristatavaid teravilju, hoolimata viimaste kasutusala (k.a taastuenergia tootmiseks kasutatavad teraviljad)
- 2.01.01.01 **Pehme nisu ja speltanisu**
Triticum aestivum L. emend. Fiori et Paol., *Triticum spelta L.* ja *Triticum monococcum L.*
- 2.01.01.02 **Kõva nisu**
Triticum durum Desf.
- 2.01.01.03 **Rukis**
Secale cereale L., sh rukki ja teiste sügisel külvatavate põllukultuuride segud (meslin).
- 2.01.01.04 **Oder**
Hordeum vulgare L.
- 2.01.01.05 **Kaer**
Avena sativa L., sh kaera ja teiste kevadel külvatavate põllukultuuride segud.
- 2.01.01.06 **Maisiterad**
 Mais (*Zea mays L.*), mida koristatakse terade saamiseks.
- 2.01.01.07 **Riis**
Oryza sativa L.
- 2.01.01.99 **Muu terade saamiseks kasvatatav teravili**
 Eespool märkimata teravili, mida külvatakse puhaskultuuridena ja koristatakse kuivalt terade saamiseks.
- 2.01.02 **Terade (sh seemnete ning tera- ja kaunviljade segude) saamiseks kasvatatavad kuivatatud kaunviljad ja valgurikkad taimed**
 Valgusisalduse pärast külvatavad ja koristatavad põllukultuurid.
 Käesolevasse kategooriasse kuuluvad kõik maad, millel kasvatatakse kuivatatud kaunvilju ja valgurikkaid taimi, hoolimata viimaste kasutusala (k.a taastuenergia tootmiseks kasutatavad kultuurid).
- 2.01.02.01 **sellest hernes, põlduba ja maguslupiin**
Pisum sativum L., *Vicia faba L.*, *Lupinus spp.*, mida külvatakse puhaskultuuridena ja koristatakse kuivalt terade saamiseks.
- 2.01.03 **Kartul (sh varajane ja seemnekartul)**
Solanum tuberosum L.
- 2.01.04 **Suhkrupeet (v.a seeme)**
Beta vulgaris L., mis on ette nähtud suhkrutööstuse ja alkoholitootmise (k.a energiatootmise) jaoks.
- 2.01.05 **Söödajuurvili ja muguljuurvili (v.a seeme)**
 Söödapeet (*Beta vulgaris L.*) ja *Brassicaceae* sugukonda kuuluvad taimed, mis on mõeldud sööda valmistamiseks, hoolimata sellest, kas söödaks kasutatakse taime juuri või varsi, ning muud taimed, mida kasvatatakse peamiselt nende juurte kasutamiseks söödana ja mida ei ole mujal märgitud.
- 2.01.06 **Tehnilised kultuurid**
 Taimed, mida tavaliselt ei müüda otsetarbimiseks, kuna neid on vaja enne lõppkasutust tööstuslikult töödelda.
 Käesolevasse kategooriasse kuuluvad kõik maad, millel kasvatatakse tehnilisi kultuure, hoolimata viimaste kasutusala (k.a taastuenergia tootmiseks kasutatavad kultuurid).

2.01.06.01	Tubakas <i>Nicotiana tabacum</i> L.
2.01.06.02	Humal <i>Humulus lupulus</i> L.
2.01.06.03	Puuvill <i>Gossypium</i> spp., mida kasvatatakse kiu ja õliseemnete tootmiseks.
2.01.06.04	Raps ja rüps <i>Brassica napus</i> L. (partim) ja <i>Brassica rapa</i> L. var. <i>sylvestris</i> (Lam.), mida kasvatatakse õli tootmiseks ja koristatakse kuivalt.
2.01.06.05	Päevalill <i>Helianthus annuus</i> L., mida koristatakse kuivalt.
2.01.06.06	Soja <i>Glycine max</i> L. Merril, mida koristatakse kuivalt.
2.01.06.07	Linaseemned (õlilina) <i>Linum usitatissimum</i> L., peamiselt õli valmistamiseks kasvatatavad sordid, mida koristatakse kuivalt.
2.01.06.08	Muud õliseemnekultuurid Mujal märkimata muud taimed, mida kasvatatakse peamiselt õlisisalduse pärast ja koristatakse kuivalt.
2.01.06.09	Lina <i>Linum usitatissimum</i> L., peamiselt kiu tootmiseks kasvatatavad sordid.
2.01.06.10	Harilik kanep <i>Cannabis sativa</i> L.
2.01.06.11	Muud kiutaimed Muud peamiselt kiuisalduse pärast kasvatatavad taimed, mida ei ole mujal märgitud.
2.01.06.12	Aromaatsed taimed, ravimtaimed ja maitsetaimed Ravimitööstuse, parfüümitööstuse või inimkasutuse jaoks kasvatatavad taimed või taimede osad. Maitsetaimed erinevad köögiviljadest seeläbi, et neid kasutatakse väikestes kogustes ning pigem toidu maitsestamiseks kui otseselt toiduks.
2.01.06.99	Mujal nimetamata tehnilised kultuurid Muud tehnilised kultuurid, mida ei ole mujal märgitud. Siia alla kuuluvad ka maad, millel kasvatatakse üksnes taastuenergia tootmiseks kasutatavaid kultuure.
2.01.07	Värsked köögiviljad, melonid ja maasikad, mis kasvavad
2.01.07.01	avamaal või madala (ligipääsmatu) katte all Värsked köögiviljad, melonid ja maasikad, mis kasvavad avamaal või madala (ligipääsmatu) katte all.
2.01.07.01.01	põllul Värsked köögiviljad, melonid ja maasikad, mida kasvatatakse viljelusmaal külvikorra alusel vaheldumisi teiste põllumajanduskultuuridega.
2.01.07.01.02	aiamaal Värsked köögiviljad, melonid ja maasikad, mida kasvatatakse viljelusmaal külvikorra alusel vaheldumisi teiste aiakultuuridega.

- 2.01.07.02 **klaasi või muu (ligipääsetava) kaitsekatte all**
Põllukultuurid, mis on terve kasvuaja või suurema osa sellest kasvuhoones või paikse või teiselaldatava kõrge katte all (klaasist või jäigast või painduvast plastikust).
- 2.01.08 **Lilled ja dekoratiivtaimed (v.a puukoolid)**
- 2.01.08.01 **avamaa või madala (ligipääsmatu) katte all**
Lilled ja dekoratiivtaimed (v.a puukoolid), mis kasvavad avamaal või madala (ligipääsmatu) katte all.
- 2.01.08.02 **klaasi või muu (ligipääsetava) kaitsekatte all**
Lilled ja dekoratiivtaimed (v.a puukoolid), mis on terve kasvuaja või suurema osa sellest kasvuhoones või paikse või teiselaldatava kõrge katte all (klaasist või jäigast või painduvast plastikust).
- 2.01.09 **Haljalt koristatud taimed**
Kõik haljad põllukultuurid, mis on mõeldud peamiselt loomasöödaks, mida kasvatatakse külvikorrasüsteemi alusel vaheldumisi teiste põllukultuuridega ning mis kasvavad samal maal vähem kui viis aastat (ühe- või mitmeaastased söödataimed).
Siia kuuluvad ka haljaskultuurid, mida kasutatakse taastuenergia tootmiseks.
Siia kuuluvad ka põllukultuurid, mida ei kasutata põllumajandusettevõttes, vaid mida müüakse teistele põllumajandusettevõtetele vahetuks kasutamiseks või tööstusele.
- 2.01.09.01 **Ajutine rohumaa**
Tavapärasel külvikorrasüsteemis kasvatatavad karjatamiseks mõeldud heintaimed, hein või silo, mida kasvatatakse vähemalt üks ning kõige enam viis viljelusaastat ja mida külvatakse heina või heinasegudena. Enne uut külvi maa küntakse või haritakse muul viisil või hävitatakse taimed teisiti, nt herbitsiididega.
Siia kuuluvad peamiselt heintaimedest ja muudest söödataimedest (tavaliselt liblikõielistest taimedest) koosnevad segud, mida kasutatakse karjamaadel, koristatakse haljalt või kuiva heinana.
- 2.01.09.02 **Muud haljalt koristatavad taimed**
Muud ühe- või mitmeaastased (vähem kui viieaastased) söödataimed.
- 2.01.09.02.01 **Haljasmais**
Igasugune silo saamiseks kasvatatav mais (*Zea mays* L.), mida ei koristata terade saamiseks (terve maisitõlvik, terve taim või selle osa).
Siia kuuluvad vahetult loomadele söötmiseks mõeldud (silostamata) haljasmais ja terved maisitõlvikud (tera, õisikutelg, terakest), mida kasvatatakse sööda või silo valmistamiseks või taastuenergia tootmiseks.
- 2.01.09.02.02 **Liblikõielised taimed**
Liblikõielised taimed, mida kasvatatakse söödaks ja koristatakse haljalt terve taimena.
Siia kuuluvad peamiselt (tavaliselt > 80 %) liblikõielistest söödataimedest ja heintaimedest koosnevad segud, mida koristatakse haljalt või kuiva heinana.
- 2.01.09.02.99 **Muud haljalt koristatud taimed, mida ei ole mujal märgitud**
Mujal nimetatamata muud loomasöödaks ettenähtud põllukultuurid, mida koristatakse haljalt.
- 2.01.10 **Viljelusmaa seemned ja seemikud**
Maad, millel kasvatatakse müügiks mõeldud seemneid ja seemikuid, v.a teravili, riis, kaunviljad, kartulid ja õliseemned.

- 2.01.11 **Muud põllukultuurid**
Mujal märkimata põllukultuurid.
- 2.01.12 **Kesa**
Külvikorrasüsteemis kasutatav haritud või harimata maa, mis ei kanna saagiaasta jooksul saaki.
Kesa peamine tunnus on see, et maa on jäetud tavaliselt terveks saagiaastaks puhkama.
Kesa võib olla:
1. tühi maa, kus ei kasva mingeid põllukultuure;
 2. maa, kus kasvab vabalt looduslik taimestik, mida kasutatakse loomade söötmiseks või mis küntakse sisse;
 3. maa, mida kasutatakse ainult haljasväetistaimede tootmiseks (haljaskesa).
- Käesolevasse kategooriasse kuuluvad kõik viljelusmaad, mida hoitakse peaaegu põllumajandus- ja keskkonnatingimustes, nagu on ette nähtud nõukogu määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklis 5 või vajaduse korral uuemates õigusaktides, ⁽¹⁾ hoolimata sellest, kas need maad on hõlmatud külvikorrasüsteemiga.
- 2.01.12.01 **Subsiidiumideta kesa**
Kesa, millele ei kohaldata finantsabi ega subsidiume.
- 2.01.12.02 **Kesa, mille suhtes kohaldatakse subsidiume ja mis ei ole majanduslikus kasutuses**
Kesa, mille suhtes antakse põllumajandusettevõttele finantsabi.
- 2.02 **Koduaiad**
Koduaiad on põllumajandusettevõtte omaniku ja tema kodumajapidamise tarbeks mõeldud põllumajandustoodete kasvatamiseks kasutatavad maad, mis on tavaliselt ülejäänud põllumajandusmaast äratuntavalt eraldatud.
Põllumajandusettevõttest väljapoole müüakse ainult juhuslikult ülejäänud koduaia tooteid. Kõik need alad, millel kasvatatakse tooteid müüakse pidevalt turul, kuuluvad teistesse kategooriatesse, seda isegi siis, kui neid tooteid tarbivad osaliselt ka ettevõtja ja tema kodumajapidamine.
- 2.03 **Püsirohumaa**
Maa, mida kasutatakse püsivalt (viis aastat või kauem) kõrreliste söödataimede kasvatamiseks harimise (külvamise) läbi või looduslikul (isekülvamise) teel ning mis ei ole hõlmatud põllumajandusettevõtte külvikorrasüsteemiga.
Kõnealust maad võib kasutada karjamaana, silo või heina tegemiseks või taastuenergia tootmiseks.
- 2.03.01 **Karjamaa ja heinamaa, v.a looduslik rohumaa**
Püskarjamaa hea või keskmise kvaliteediga pinnasel. Neid alasid võib tavaliselt kasutada intensiivselt karjatamiseks.
- 2.03.02 **Looduslik rohumaa**
Väikese saagiga püsirohumaa tavaliselt madala kvaliteediga pinnasel, nt mägisel maal ja suurteil kõrgustel, mille kvaliteeti ei ole tavaliselt väetamise, harimise, uuesti istutamise või kuivendamise teel parandatud.
Neid alasid saab tavaliselt kasutada ainult ekstensiivselt karjatamiseks; tavaliselt neid kas ei niideta või niidetakse ekstensiivselt ning seal ei saa loomi karjatada suure tihedusega.
- 2.03.03 **Püsirohumaa, mida ei kasutata enam tootmise eesmärgil ja mille suhtes kohaldatakse subsidiume**
Püsirohumad ja heinamaad, mida ei kasutata enam tootmise eesmärgil ja mida hoitakse peaaegu põllumajandus- ja keskkonnatingimustes, nagu on ette nähtud nõukogu määruses (EÜ) nr 1782/2003 või vajaduse korral uuemates õigusaktides, ning mis vastavad rahalise toetuse saamise kriteeriumidele.

⁽¹⁾ ELT L 270, 21.10.2003, lk 1.

- 2.04 **Püskikultuurid**
Põllukultuurid, mida ei kasvatata külvikorrasteemil alusel (v.a püsirohumaad) ning mis kasvavad kaua ja annavad saaki mitu aastat.
- 2.04.01 **Puuvilja- ja marjaistandikud**
Alad, kus kasvavad puud, põõsad ja mitmeaastased marjataimed (v.a maasikad) ning mis on ette nähtud viljade saamiseks. Viljapuuaiaid võivad olla tihedalt (puudel on väikesed vahed) või hõredalt istutatud (puudel on suured vahed).
- 2.04.01.01 **Puuviljasordid, sellest**
- 2.04.01.01.01 **parasvöötme puuviljad**
Puuviljaistandikud, mida haritakse viljade saamiseks tavaliselt parasvöötmes.
- 2.04.01.01.02 **lähistroopikavöötme puuviljad**
Puuviljaistandikud, mida haritakse viljade saamiseks tavaliselt lähistroopikavöötmes.
- 2.04.01.02 **Marjasordid**
Marjaistandikud, mida haritakse marjade saamiseks tavaliselt nii paras- kui ka lähistroopikavöötmes.
- 2.04.01.03 **Pähklid**
Pähkliistandikud, mida haritakse tavaliselt paras- ja lähistroopikavöötmes.
- 2.04.02 **Tsitrusseistandikud**
Citrus spp. istandikud
- 2.04.03 **Oliiviistandikud**
Olea europea L. istandikud
- 2.04.03.01 **kus tavapäraselt toodetakse lauaoliive**
Istandikud, kus kasvatatakse peamiselt lauaoliivide tootmiseks sobivaid sorte.
- 2.04.03.02 **kus tavapäraselt toodetakse oliive õli tootmiseks**
Istandikud, kus kasvatatakse peamiselt oliiviõli tootmiseks sobivaid sorte.
- 2.04.04 **Viinamarjaistandikud, kus tavapäraselt toodetakse**
Vitis vinifera L. istandikud
- 2.04.04.01 **kvaliteetveine**
Viinamarjasordid, mida kasvatatakse tavaliselt kaitstud päritolunimetusega (PDO) veinide tootmiseks, mis vastavad i) nõukogu määruses (EÜ) nr 479/2008 ⁽¹⁾ või vajaduse korral uuemates õigusaktides ning ii) asjakohastes siseriiklikes õigusaktides sätestatud nõuetele.
Viinamarjasordid, mida kasvatatakse tavaliselt kaitstud geograafilise tähisega (PGI) veinide tootmiseks, mis vastavad i) määruses (EÜ) nr 479/2008 või vajaduse korral uuemates õigusaktides ja ii) asjakohastes siseriiklikes õigusaktides sätestatud nõuetele.
- 2.04.04.02 **muid veine**
Muude kui PDO ja PGI veinide tootmiseks kasvatatavad viinamarjasordid.
- 2.04.04.03 **lauaviinamarju**
Viinamarjasordid, mida kasvatatakse värskete viinamarjade tootmiseks.
- 2.04.04.04 **rosinaid**
Viinamarjasordid, mida kasvatatakse rosinate tootmiseks.

(¹) ELT L 148, 6.6.2008, lk 1.

- 2.04.05 Puukoolid**
- Noorte puittaimedega kaetud alad, kus puid kasvatatakse avamaal hilisema ümberistutamise jaoks:
- viinapuu- ja alustekoolid;
 - viljapuukoolid ja marjaistikute kasvatamine;
 - dekoratiivtaimeaiad;
 - metsapuukoolid (v.a need, kus kasvatatakse metsamaal puid ettevõtte enda vajadusteks);
 - puud ja põõsad aedadesse, parkidesse, tee äärde ja mulletele istutamiseks (nt hekitaimed, roosipuud ja muud dekoratiivpõõsad, dekoratiivsed okaspuud), sealhulgas nende istikud ja seemikud.
- 2.04.06 Muud püsikultuurid**
- Muud eelmises jaotises nimetatamata avamaal kasvatatavad püsikultuurid, eelkõige punumiseks või põimimiseks kasutatavad püsikultuurid, mida koristatakse tavaliselt igal aastal.
- 2.04.06.01 sellest jõulupuud ⁽¹⁾**
- Põllumajanduskõlvikul tulunduse eesmärgil jõulupuudeks kasvatatavad puud.
- 2.04.07 Püsikultuurid katmiklalal**
- 2.05 Muu maa**
- Muu maa on kasutamata põllumajandusmaa (põllumajandusmaa, mida ei harita enam majanduslikel, sotsiaalsetel vm põhjustel ning mis ei ole külvikorrasteemiga hõlmatud), metsamaa ja muu maa, mis on hoonete, taluõue, teede, tiikide, kivimurdude, viljatu maa, kaljude jms all.
- 2.05.01 Kasutamata põllumajandusmaa**
- Maa, mida on varem kasutatud põllumajandusmaana, kuid mida majanduslikel, sotsiaalsetel või muudel põhjustel vaatlusaastal enam ei harita ning mis ei ole külvikorrasteemiga hõlmatud, st maa, mida ei kasutata põllumajanduslikult.
- Sellise maa võib uuesti harimisse võtta, kasutades selleks põllumajandusettevõttes tavapäraselt olemasolevaid vahendeid.
- 2.05.02 Metsamaad**
- Puude või metsapõõsastega kaetud alad, sh papliistandused metsamaadel ning väljaspool ning metsamaal ettevõtte enda tarbeks kasvatatavad metsapuukoolid, samuti metsas asuvad objektid (metsateed, metsamaterjali hoidlad jne).
- 2.05.02.01 sellest lühikese raieringiga madalmets**
- Metsamaad, mida kasutatakse metsapuude kasvatamiseks ning mille raiering ei ületa 20 aastat.
- Raiering on puude külvamise/istutamise ja metsaraie vahele jääv ajavahemik; raide alla ei kuulu tavapärane hooldustegevus, nagu harvendamine.
- 2.05.03 Muu maa (viljatu maa, hoonete, taluõue, teede, tiikide, kivimurdude, kaljude jms all olev maa)**
- Kõik põllumajandusettevõtte kogupinna hulka kuuluvad maad, mis ei ole põllumajanduskõlvikud, kasutamata põllumajandusmaa ega metsamaa.
- 2.06 Seened, niisutatud alad, energikultuurid ja geneetiliselt muundatud põllukultuurid**
- 2.06.01 Seened**
- Kultuurseened, mida kasvatatakse hoonetes, mis on seente kasvatamiseks spetsiaalselt ehitatud või kohandatud, ning maa-alustes ruumides, koobastes ja keldrites.

⁽¹⁾ Ei esitata 2010. aastal.

- 2.06.02 **Niisutatud ala**
- 2.06.02.01 **Kogu niisutatav ala**
Põllumajanduskõlviku maksimaalne kogupind, mida oleks võimalik vaatlusaastal põllumajandusettevõttes tavapäraselt olemasolevate seadmete ja veekogusega niisutada.
- 2.06.02.02 **Kogu haritav ala, mida on viimase 12 kuu jooksul vähemalt üks kord niisutatud**
Vaatluskuupäevale eelneva 12 kuu jooksul vähemalt üks kord niisutatud põllukultuuride pindala.
- 2.06.03 **Energiakultuurid (biokütuse või muu taastuva energia tootmiseks)**
Selliste energiakultuuride viljelusalad, millele kohaldatakse toetuskeeme nõukogu määruse (EÜ) nr 1782/2003 alusel:
— energiakultuuride toetus (artikkel 88),
— tootmisest kõrvalejätmisega seotud toetusõigus tootmisest kõrvalejätud maa kasutamisel (artikkel 55 või 56).
Siia ei kuulu muud energeetiliste põllukultuuride viljelusalad (eelkõige tavapärase toetusõigusega kultuurid ühtse otsemaksete (SP) kava või lihtsustatud pindalatoetuse (SAPS) kava alusel).
- 2.06.03.01 **sellest tootmisest kõrvalejätud maal**
Energiakultuuride tootmine maal, mida toetatakse tootmisest kõrvalejätud maana (komisjoni määrus (EÜ) nr 1782/2003, artikkel 55 või 56).
- 2.06.04 **Geneetiliselt muundatud põllukultuurid**
Geneetiliselt muundatud põllukultuur (GMC) on nõukogu direktiivi 2001/18/EÜ ⁽¹⁾ artiklis 2 või vajaduse korral uuemates õigusaktides määratletud organism.

III. KARILOOMAD

Vaatluspäeval ettevõtte otseses valduses või halduse all olevate produktiivloomade arv.

Need loomad ei pea tingimata olema ettevõtja omandis. Loomad võivad viibida ettevõtte territooriumil (ettevõtte kasutataval kõlvikutel või hoonetes) või väljaspool seda (ühiskarjamaadel või rände vahepeatusel jne).

- 3.01 **Hobuslased**
Hobuslaste sugukonna perekonda *Equus* kuuluvad koduloomad (hobused, eeslid jne).
- 3.02 **Veised**
Liikidesse *Bos taurus* ja *Bubalus bubalis* kuuluvad koduloomad, k.a hübriidid, nagu *Beefalo*.
- 3.02.01 **Alla ühe aasta vanused isased ja emased veised**
- 3.02.02 **Vähemalt ühe, kuid alla kahe aasta vanused pullid**
- 3.02.03 **Vähemalt ühe, kuid alla kahe aasta vanused lehmad**
- 3.02.04 **Vähemalt kaheaastased pullid**
- 3.02.05 **Vähemalt kaheaastased lehmmullikad**
Veel poegimata kaheaastased ja vanemad lehmmullikad.

⁽¹⁾ EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1.

- 3.02.06 **Lüpsilehmad**
Poeginud lehmad (sh alla kaheaastased), keda nende tõu või eriomaduste tõttu peetakse ainult või peamiselt piima tootmiseks, mis on mõeldud inимtoiduks ja piimatoodete valmistamiseks.
- 3.02.99 **Muud lehmad**
Poeginud lehmad (sh alla kaheaastased), keda nende tõu või eriomaduste tõttu peetakse ainult või peamiselt vasikate tootmiseks ja kelle piim ei ole mõeldud inимtoiduks või piimatoodete valmistamiseks.
- 3.03 **Lambad ja kitsed**
- 3.03.1 **Lambad (igas vanuses)**
Liiki *Ovis aries* kuuluvad koduloomad.
- 3.03.01.01 **Aretusuted**
Uted ja paaritatud utetalled
- 3.03.01.99 **Muud lambad**
Muud lambad, v.a aretusuted.
- 3.03.02 **Kitsed (igas vanuses)**
Alamliiki *Capra aegagrus hircus* kuuluvad koduloomad.
- 3.03.02.01 **Emased aretusloomad**
Poeginud kitsed ja paaritatud kitsed.
- 3.03.02.99 **Muud kitsed**
Muud kitsed, v.a emased aretusloomad.
- 3.04 **Sead**
Liiki *Sus scrofa domesticus* kuuluvad koduloomad.
- 3.04.01 **Pörsad eluskaaluga alla 20 kg**
Pörsad, kelle eluskaal jääb üldiselt alla 20 kg.
- 3.04.02 **Aretusemised kaaluga vähemalt 50 kg**
Tõearetuseks mõeldud emised kaaluga vähemalt 50 kg, hoolimata sellest, kas nad on poeginud või mitte.
- 3.04.99 **Muud sead**
Mujal nimetamata sead.
- 3.05 **Kodulinnud**
- 3.05.01 **Broilerid**
Liiki *Gallus gallus* kuuluvad kodulinnud, keda peetakse liha tootmiseks.
- 3.05.02 **Munakanad**
Liiki *Gallus gallus* kuuluvad munemisikka jõudnud kodulinnud, keda peetakse munade tootmiseks.
- 3.05.03 **Muud kodulinnud**
Broilerite ja munakanade all nimetamata kodulinnud.
- 3.05.03.01 **Kalkunid ⁽¹⁾**
Liiki *Meleagris* kuuluvad kodulinnud.
- 3.05.03.02 **Pardid ⁽¹⁾**
Liikidesse *Anas* ja *Cairina moschata* kuuluvad kodulinnud.

⁽¹⁾ Ei esitata 2010. aastal.

- 3.05.03.03 **Haned** ⁽¹⁾
Liiki *Anser anser dom.* kuuluvad kodulinnud.
- 3.05.03.04 **Jaanalinnud** ⁽¹⁾
Jaanalinnud (*Struthio camelus*).
- 3.05.03.99 **Mujal nimetamata kodulinnud** ⁽¹⁾
- 3.06 **Küülikud, emased aretusloomad**
Emased küülikud (liik *Oryctolagus*), keda kasvatatakse nuumküülikute saamiseks ja kes on poeginud.
- 3.07 **Mesilased**
Mee tootmiseks peetavate mesilastega (*Apis mellifera*) tarude arv.
- 3.99 **Mujal nimetamata kariloomad**
Käesolevas jaotises mujal nimetamata tootmisloomad.

IV. MASINAD JA SEADMED

- 4.01 **IV. i) MASINAD** ⁽¹⁾
Põllumajandusettevõttes vaatluspäevale eelneva 12 kuu jooksul kasutatud mootorsõidukid ja masinad.
- 4.01.01 **Masinad, mis kuuluvad täielikult ettevõttele**
Mootorsõidukid ja masinad, mis on vaatluspäeval põllumajandusettevõtte ainuomandis.
- 4.01.01.a **Neljarattalised traktorid, roomiktraktorid, šassiitraktorid**
Kõik põllumajandusettevõttes kasutatavad vähemalt kahe teljega traktorid ja muud põllumajandustraktorina kasutatavad mootorsõidukid.
- 4.01.01.b **Kultivaatorid, reavahekultivaatorid, mootorfreesid ja mootorniidukid**
Põllumajanduses, aianduses ja viinamarjakasvatuses kasutatavad ühe teljega või ilma teljeta mootorsõidukid.
- 4.01.01.c **Teraviljakombainid**
Iseliikuvad, traktori tõmmatavad või traktorile monteeritavad masinad teravilja, valgurikaste taimede ja õliseemnete, kaunviljade ja kõrreliste heintaimede seemnete jms koristamiseks ja viljapeksmiseks.
- 4.01.01.d **Muud täielikult mehhaniseeritud kombainid**
Iseliikuvad, traktori tõmmatavad või traktorile monteeritavad masinad (v.a teraviljakombainid) suhkrupeedi, kartulite või söödataimede pidevkoristamiseks.
- 4.01.02 **Masinad, mida kasutavad mitu põllumajandusettevõtet**
Põllumajandusettevõttes vaatluspäevale eelneva 12 kuu jooksul kasutatud mootorsõidukid ja masinad, mis kuuluvad kas:
 - teisele põllumajandusettevõttele (masinaid kasutatakse nt vastastikuse abi korras, renditakse masinarendifirmalt),
 - ühistule,
 - korraga kahele või enamale põllumajandusettevõttele,
 - masinate ühiskasutamiseks loodud ettevõttele või
 - vastavat põllumajandusteenust osutavale ettevõttele.

⁽¹⁾ Ei esitata 2010. aastal.

- 4.01.02.a **Neljarattalised traktorid, roomiktraktorid, šassiitraktorid**
- 4.01.02.b **Kultivaatorid, reavahekultivaatorid, mootorfreesid ja mootorniidukid**
- 4.01.02.c **Teraviljakombainid**
- 4.01.02.d **Muud täielikult mehhaniseeritud kombainid**
- 4.02 **IV. ii) SEADMED**
- 4.02.01 **Taastuenergia tootmise seadmed energiaallikate kaupa**
Põllumajandusettevõttes vaatluspäevale eelneva 12 kuu jooksul turustamiseks (võrkühendus) või oma tarbeks (võrkühendusest) taastuenergia tootmiseks kasutatud seadmed.
Käesolevasse kategooriasse ei kuulu seadmed, mis asuvad põllumajandusettevõtte territooriumil, kui ettevõtja ei osale ise aktiivselt energiatootmises ega tee investeeringuid (saab maa eest vaid renti).
- 4.02.01.01 **Tuuleenergia**
Põllumajandusettevõttes tuulest taastuenergia tootmiseks kasutatavad seadmed.
Tuuleenergia on kineetiline energia, mida kasutatakse tuuleturbiinides elektri tootmiseks.
Siia alla kuulub ka tuule otsene mehaaniline energia.
- 4.02.01.02 **Biomass**
Põllumajandusettevõttes biomassist taastuenergia tootmiseks kasutatavad seadmed.
Biomass on bioloogilist päritolu tahke, vedel või gaasiline mittefossiilne aine, mida kasutatakse soojuse, elektri või transpordikütuse tootmiseks.
- 4.02.01.02.01 **sellest biometaan**
Põllumajandusettevõttes biomassist biogaasi tootmiseks kasutatavad seadmed.
Biogaas on gaas, mis koosneb põhiliselt metaanist ja süsinikdioksiidist ning mida toodetakse biomassi anaeroobse lagundamise abil.
- 4.02.01.03 **Päikeseenergia**
Põllumajandusettevõttes päikesekiirgusest taastuenergia tootmiseks kasutatavad seadmed.
Päikesekiirgus on kiirgus, mida kasutatakse kuuma vee saamiseks ja elektrienergia tootmiseks.
- 4.02.01.04 **Hüdroenergia**
Põllumajandusettevõttes hüdroenergiast taastuenergia tootmiseks kasutatavad seadmed.
Hüdroenergia on vee potentsiaalne ja kineetiline energia, mis muundatakse hüdroelektrijaamades elektrienergiaks.
Siia alla kuulub ka vee otsene mehaaniline energia.
- 4.02.01.99 **Muud taastuenergia allikad**
Põllumajandusettevõttes taastuenergia tootmiseks kasutatavad seadmed, mida ei ole käesolevas jaotises mujal nimetatud.

V. TÖÖJÕUD

5.01

V. i) Põllumajandustöö põllumajandusettevõttes

Põllumajandusettevõtte tööjõud

Põllumajandusettevõtte tööjõu hulka kuuluvad kõik isikud, kes on omandanud kohustusliku koolihariduse (jõudnud ikka, mil lõpeb koolikohustus) ja kes töötasid põllumajandusettevõttes vaatluspäevale eelneva 12 kuu jooksul.

Kui siseriiklikes õigusaktides pole sätestatud täiskoormuse ja osakoormusega kohustusliku koolihariduse miinimumiiga, loetakse koolikohustuse lõppemise eaks 15 aastat.

Ainuomanikud, kes ei osale ise põllumajandustöös, registreeritakse küll uuringu käigus, kuid neid ei märgita kategooriasse „Põllumajandusettevõtte tööjõud kokku”.

Põllumajandusettevõtte tööjõu hulka arvatakse kõik pensioniikka jõudnud isikud, kes töötavad jätkuvalt ettevõttes.

Siia hulka ei arvestata põllumajandusettevõttes töötavaid isikuid, kelle on palganud kolmas osapool või kes teevad tööd vastastikuse abi korras (nt alltöövõtjate või ühistute tööjõud).

Põllumajandustöö

Põllumajandustööna käsitatakse ettevõttes tehtud mis tahes tööd, mis on seotud i) määruse (EÜ) nr 1166/2008 I lisas määratletud tegevuste, ii) tootmisvahendite hoolduse või iii) mainitud tootmistegevustest vahetult tulenevate tegevustega.

Põllumajandusettevõttes põllumajandustööle kulunud aeg

Põllumajandusettevõttes põllumajandustööle kulunud aeg on põllumajandustööle tegelikult kulunud aeg (siia alla ei kuulu töö omaniku või juhataja kodumajapidamises).

Aasta tööühik (ATÜ)

Täistööaja ekvivalent, st töötundide arv kokku, mis on jagatud täistööajaga töötaja aasta keskmise töötundide arvuga vastavas riigis.

Täistööaeg on töölepinguid reguleerivate siseriiklike õigusaktide alusel nõutav minimaalne tööaeg. Kui siseriiklikes õigusaktides pole ette nähtud töötundide arvu aasta kohta, loetakse miinimumiks 1 800 tundi (225 8-tunnist tööpäeva).

5.01.01

Põllumajandusettevõtja

Põllumajandusettevõtja on füüsiline isik, füüsiliste isikute rühm või juriidiline isik, kelle kasuks ja nimel ettevõtte tegutseb ning kes on ettevõtte eest juriidiliselt ja majanduslikult vastutav, st isik, kes võtab enda kanda ettevõtte majandusliku riski.

Ettevõtjaks võib olla omanik, rentnik, pärandatava rendiõigusega rentnik, kasutusvaldaja või usaldusisik.

5.01.01.01

Sugu

5.01.01.02

Vanus

5.01.01.03

Põllumajandustöö põllumajandusettevõttes (v.a majapidamistööd)

5.01.02

Juhataja

Põllumajandusettevõtte juhataja on asjaomase põllumajandusettevõtte rahaasjade ning tootmistöö igapäevase korraldamise eest vastutav füüsiline isik.

5.01.02.01

Sugu

5.01.02.02

Vanus

5.01.02.03

Põllumajandustöö põllumajandusettevõttes (v.a majapidamistööd)

- 5.01.02.04 **Juhataja väljaõpe**
- 5.01.02.04.a **Juhataja põllumajanduslik väljaõpe**
Ainult praktiline põllumajanduslik kogemus
 Põllumajandusettevõttes praktilise töö käigus omandatud kogemused.
Põllumajanduslik baasväljaõpe
 Põllumajanduskoolis ja/või teatavatele valdkondadele (s.h aiandus, viinamarjakasvatus, metsamajandus, kalakasvatus, veterinaaria, põllumajandustehnoloogia jms) spetsialiseerunud koolitusasutuses läbitud väljaõpe. Baasväljaõppe alla loetakse ka õpipoisina läbitud põllumajanduskoolitus.
Täielik põllumajanduslik väljaõpe
 Igasugune pärast kohustuslikku kooliharidust läbitud vähemalt kaheaastasele täiskõrreõppega koolitusele vastav väljaõpe, mis on läbitud põllumajanduskoolis, ülikoolis või muus kõrgkoolis, mis annab hariduse põllumajanduse, aianduse, viinamarjakasvatuse, metsamajanduse, kalakasvatuse, veterinaaria, põllumajandustehnoloogia vms alal.
- 5.01.02.04.b **Juhataja kutsekoolitus viimase 12 kuu jooksul ⁽¹⁾**
 Kutsekoolitus on koolitaja või koolitusasutuse pakutav koolitusmeede või -tegevus, mille peamiseks eesmärgiks on põllumajandustegevuse või konkreetse põllumajandusettevõtte tegevusega otseselt seotud oskuste omandamine või olemasolevate oskuste arendamine või täiendamine.
- 5.01.03 **Ainuomaniku pereliikmed, kes teevad ettevõttes põllumajandustöid**
 Ainuomaniku pereliikmed, kaasa arvatud abikaasa, kes teevad põllumajandusettevõttes põllumajandustöid, kuid võivad elada ka mujal.
 Üldiselt on ettevõtja pereliikmeteks abikaasa, sugulased ülenevas või alanevas liinis (sh sugulased abielu ja lapsendamise kaudu) ning ettevõtja või tema abikaasa vennad ja õed.
 Abikaasadena käsitletakse ka elukaaslast, kes ei ole omavahel abielus.
- 5.01.03.01 **Ainuomaniku pereliikmed, kes teevad ettevõttes põllumajandustöid: meessoost**
 — Põllumajandustöö põllumajandusettevõttes (v.a majapidamistööd)
- 5.01.03.02 **Ainuomaniku pereliikmed, kes teevad ettevõttes põllumajandustöid: naissoost**
 — Põllumajandustöö põllumajandusettevõttes (v.a majapidamistööd)
- 5.01.04 **Regulaarselt kasutatav tööjõud väljastpoolt perekonda**
 Kõik põllumajandusettevõttes põllumajandustööd tegevad isikud, kes saavad selle eest tasu (palka, töötasu, kasumit või muid väljamakseid, sh loonustasu), välja arvatud põllumajandusettevõtja ja tema pereliikmed.
 Korrapäraselt kasutatava tööjõuna käsitletakse vaatlusaluses põllumajandusettevõttes vaatlusele eelneva 12 kuu jooksul igal nädalal põllumajandustööd teinud isikuid sõltumata nende tööajast pikusest.
 Siia kuuluvad ka isikud, kes töötasid regulaarselt vähem kui 12 kuu jooksul, kuid ei saanud töötada terve ajavahemiku jooksul järgmistel põhjustel:
1. põllumajandusettevõtte erilised tootmistingimused (nt avamaal oliivide või viinamarjade või puu- ja köögiviljade või karjamaal nuumkarja kasvatamisele spetsialiseerunud ettevõtted, kus vajatakse tööjõudu üksnes mõneks kuuks);
 2. töölt puudumine puhkuse, sõjaväeteenistuse, haiguse, õnnetusjuhtumi või surma tõttu;
 3. põllumajandusettevõttes töö alustamise või lõpetamise tõttu (siia alla kuuluvad ka töölised, kes lõpetasid vaatluspäevale eelneva 12 kuu jooksul töö ühes põllumajandusettevõttes ning asusid tööle teises);
 4. kogu põllumajandusettevõtte töö seiskumine õnnetusjuhtumi (üleujutus, tulekahju jms) tõttu.

⁽¹⁾ Ei esitata 2013. aastal.

- 5.01.04.01 **Regulaarselt kasutatav tööjõud väljastpoolt perekonda: meessoost**
— Põllumajandustöö põllumajandusettevõttes (v.a majapidamistööd)
- 5.01.04.02 **Regulaarselt kasutatav tööjõud väljastpoolt perekonda: naissoost**
— Põllumajandustöö põllumajandusettevõttes (v.a majapidamistööd)
- 5.01.05 **Ebakorrapäraselt kasutatav tööjõud väljastpoolt perekonda: mees- ja naissoost**
Ebakorrapäraselt kasutatav tööjõud on töötajad, kes ei töötanud vaatluspäevale eelneva 12 kuu jooksul igal nädalal põllumajandusettevõttes muul põhjustel kui neil, mis on loetletud eelmise jaotise „Regulaarselt kasutatav tööjõud väljastpoolt perekonda” all.
Väljastpoolt perekonda ebakorrapäraselt kasutatava tööjõu tööpäevade hulka arvestatakse iga päev, mil töötajale maksti palka või tasu (palka, kasumit või muid väljamakseid, sh loonustasu) täistööpäeva eest ning mille jooksul tehti tööd, mida tavaliselt teeb täiskohaga põllumajandustöötaja. Tööpäevade hulka ei loeta puhkuse- ja haiguspäevi.
Täistööpäevaks loetakse täisajaga töötavate alaliste töötajate tavapärane tööpäev.
- 5.01.06 **Põllumajandusettevõttes otseselt mittetöötavate isikute (nt töövõtja töötajate) tehtud põllumajandustöö tööpäevade koguarv (täistööaja ekvivalendina), v.a eelmised kategooriad, vaatluspäevale eelnenud 12 kuu jooksul**
Iga liiki põllumajandustöö, mida teevad põllumajandusettevõttes otseselt mitte töötavad isikud, kes on füüsilisest isikust ettevõtjad või palgatud kolmandate osapoolte (nt alltöövõtjate või ühistute) poolt.
Töötatud tundide arv tuleb arvutada ümber täistööpäevadeks või -nädalateks.
- 5.02 **V. ii) MUU TASUSTATAV TEGEVUS (mittepõllumajanduslik töö põllumajandusettevõttes ja töö väljaspool põllumajandusettevõtet)**
Muu tasustatav tegevus on mis tahes tegevus, mida tehakse tasu eest (palga, töötasu, kasumi või muu väljamakse, sh loonustasu eest, sõltuvalt osutatud teenusest) ja mis ei kuulu jaotises V. i) nimetatud põllumajandustöö alla.
Siia alla kuulub ka ühe põllumajandusettevõtte töötajate poolt teise põllumajandusettevõtte heaks tehtud töö.
Andmeid kogutakse vaid nende põllumajandusettevõtete kohta, kus ettevõtjaks on füüsiline isik (st kus omanik on ühtlasi ka juhataja). Juriidilisi isikuid ei arvestata.
Käesolevasse kategooriasse ei kuulu põllumajanduslikust tööst lahutamatu mittepõllumajanduslik tasustatav kõrvaltegevus põllumajandusettevõttes, kuna see loetakse põllumajandustöö alla kuuluvaks.
- Põhitegevus**
Tegevus, milleks kulub rohkem aega kui põllumajandusettevõtte heaks tehtavale põllumajandustööle.
- Kõrvaltegevus**
Tegevus, milleks kulub vähem aega kui põllumajandusettevõtte heaks tehtavale põllumajandustööle.
- 5.02.01 **Ettevõtte juhatajaks oleva omaniku muu tasustatav tegevus**
- 5.02.01.01 Põhitegevus
- 5.02.01.02 Kõrvaltegevus
Kui tegeldakse muu tasustatava tegevusega
- 5.02.01.03 Põllumajandusettevõttega otseselt seotud tegevus
- 5.02.01.04 Põllumajandusettevõttega otseselt mitteseotud tegevus
- 5.02.02 **Ainuomaniku abikaasa muu tasustatav tegevus**
- 5.02.02.01 Põhitegevus

5.02.02.02	Kõrvaltegevus
	Kui tegeldakse muu tasustatava tegevusega
5.02.02.03	Põllumajandusettevõttega otseselt seotud tegevus
5.02.02.04	Põllumajandusettevõttega otseselt mitteseotud tegevus
5.02.03	Ainuomaniku muude pereliikmete muu tasustatav tegevus
5.02.03.01	Põhitegevus
5.02.03.02	Kõrvaltegevus
	Kui tegeldakse muu tasustatava tegevusega
5.02.03.03	Põllumajandusettevõttega otseselt seotud tegevus
5.02.03.04	Põllumajandusettevõttega otseselt mitteseotud tegevus
5.02.04	Väljastpoolt perekonda palgatud alaline tööjõud, kes tegeleb muu tasustatava tegevusega, mis on otseselt seotud põllumajandusettevõttega
5.02.04.01	Põhitegevus
5.02.04.02	Kõrvaltegevus

VI. MUU TASUSTATAV TEGEVUS, MILLEGA ETTEVÕTTES TEGELDAKSE (OTSELT SEOTUD PÕLLUMAJANDUSETTEVÕTTEGA)

6.01 VI. i) Muude tasustatavate tegevuste loetelu

Muu tasustatav tegevus, millega ettevõttes tegeldakse, hõlmab tegevusi, mis ei kuulu põllumajandustöö hulka, kuid mis on otseselt seotud põllumajandusettevõttega ja millel on põllumajandusettevõttele majanduslik mõju.

Põllumajandusettevõttega otseselt seotud tegevus tähendab tegevust, mille puhul kasutatakse põllumajandusettevõtte ressursse (maad, hooned, seadmed vms) või tooteid. Kui kasutatakse ainult põllumajandusettevõtte tööjõudu (pereliikmed ja tööjõud väljastpoolt perekonda) ega kaasata muid põllumajandusettevõtte ressursse, loetakse see töötamiseks kahe erineva korra alusel ning seda tegevust ei käsitata põllumajandusettevõttega otseselt seotud tegevusena.

Käesolevasse kategooriasse kuuluvad mittepõllumajanduslik töö ja põllumajandustöö teiste ettevõtete heaks.

Kuna kõnealuses kontekstis käsitatakse tasustatava tegevusena aktiivset tööd, ei kuulu siia alla finantsinvesteeringud. Siia ei kuulu ka maa rentimine tegevusteks, milles ise ei osaleta.

6.01.01 **Turism, majutus ja muud vaba aja veetmisega seotud tegevused**

Igasugused turismi, majutusteenuste, turistidele või teistele rühmadele põllumajandusettevõtte tutvustamise, spordi ja puhketegevusega seotud tegevused, mille käigus kasutatakse ettevõtte maad, hooneid vm ressursse.

6.01.02 **Käsitöö**

Käsitöösed, mis on valmistatud põllumajandusettevõtte omaniku või pereliikmete või väljastpoolt perekonda palgatud tööjõu poolt, tingimusel et viimased teevad ka põllumajandustööd, sõltumata sellest, kuidas neid esemeid müüakse.

6.01.03 **Põllumajandussaaduste töötlemine**

Põllumajanduslike põhisaaduste töötlemine kõrvalsaadusteks põllumajandusettevõttes sõltumata sellest, kas toormaterjal on kohapeal toodetud või mujalt ostetud. Siia kuulub ka liha töötlemine, juustu valmistamine jms.

Käesolevasse kategooriasse kuulub igasugune põllumajandussaaduste töötlemine, v.a siis, kui töötlemine on käsitav põllumajandustegevuse osana. Seetõttu ei kuulu siia kategooriasse veini ja oliivivi tootmine, v.a juhul, kui veini või oliivivi sisseostetav kogus on suur.

- 6.01.04 **Taastuenergia tootmine**
Turustamise eesmärgil taastuenergia (k.a biogaasi, biokütuse või elektrienergia) tootmine tuule-
turbiinide või muude seadmete abil või põllumajanduslikust toorainest.
Siia ei kuulu põllumajandusettevõtte oma tarbeks toodetud taastuenergia.
- 6.01.05 **Puidutöötlemine (nt saagimine)**
Toorpuudu töötlemine põllumajandusettevõttes turustamise eesmärgil (puidu saagimine jms).
- 6.01.06 **Vesiviljelus**
Kalade, vähkide jms tootmine põllumajandusettevõttes. Siia ei kuulu üksnes kalapüübiga seotud te-
gevused.
- 6.01.07 **Lepinguline töö (kasutades põllumajandusettevõtte tootmiseseadmeid)**
Ettevõtte seadmeid kasutades tehtud lepinguline töö, mille puhul eristatakse tegevusi põllumajan-
dussektoris ja väljaspool seda, nagu lumekoristus, transporditööd, maastikuhooldus,
põllumajandus- ja keskkonnateenused jms.
- 6.01.07.01 **Põllumajanduslik (teistele põllumajandusettevõtetele)**
- 6.01.07.02 **Mittepõllumajanduslik**
- 6.01.08 **Metsandus**
Metsatöö, milleks kasutatakse põllumajandusettevõtte tööjõudu, masinaid ja seadmeid, mida tava-
liselt rakendatakse põllumajanduses.
- 6.01.99 **Muu**
Muu põllumajandusettevõttega otseselt seotud tasustatav tegevus, mida ei ole mujal mainitud.
- 6.02 **VI. ii) Põllumajandusettevõttega otseselt seotud muu tasustatava tegevuse osakaal**
- 6.02.01 **Protsent põllumajandusettevõtte lõpptoodangust**
Põllumajandusettevõttega otseselt seotud muu tasustatava tegevuse käibe osakaal põllumajandu-
settevõtte kogukäibest (k.a otsetoetused)
- $$\text{SUHTARV} = \frac{\text{Põllumajandusettevõttega otseselt seotud muu tasustatava tegevuse käibe}}{\text{Põllumajandusettevõtte kogukäive (põllumajandusettevõttega otseselt seotud põllumajandustöö ja muu tasustatav tegevus) + otsetoetused}}$$

VII. MAAELU ARENGU TOETUS

- 7.01 **Põllumajandusettevõttele viimase kolme aasta jooksul järgmiste maaelu arendamise meetmete raames antud toetused**
Kogutakse andmeid selle kohta, kas põllumajandusettevõtte on viimase kolme aasta jooksul saanud ühe või mitme alljärgneva maaelu arengu meetme raames toetusi vastavalt nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 ⁽¹⁾ või vajaduse korral uuemates õigusaktides sätestatud standarditele ja eeskirjadele.
- 7.01.01 **Nõuandeteenuste kasutamine**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 24 „Nõuandeteenuste kasutamine”.
- 7.01.02 **Põllumajandusettevõtete ajakohastamine**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 26 „Põllumajandusettevõtete moderniseerimine”.
- 7.01.03 **Põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 28 „Põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine”.

⁽¹⁾ ELT L 277, 21.10.2005, lk 1.

- 7.01.04 **Ühenduse õigusaktides sätestatud nõuetega vastavusse viimine**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 31 „Ühenduse õigusaktidel põhinevate nõuetega vastavusse viimine”.
- 7.01.05 **Põllumajandustootjate osalemine toidukvaliteedikavades**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 32 „Põllumajandustootjate osalemine toidukvaliteedikavades”.
- 7.01.06 **Natura 2000 toetused põllumajandusmaadele**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 38 „Natura 2000 toetus”.
- 7.01.07 **Vee raamdirektiiviga seotud toetus**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 38 „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/60/EÜ ⁽¹⁾ seotud toetus”.
- 7.01.08 **Põllumajanduslikud keskkonnatoetused**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 39 „Põllumajanduslik keskkonnatoetus”.
- 7.01.08.01 **sellest mahepõllumajanduse raames**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 39 „Põllumajanduslik keskkonnatoetus” ning kui põllumajandusettevõtte tegeleb põllumajandusega vastavalt nõukogu määruses (EÜ) nr 834/2007 sätestatud standarditele ja eeskirjadele.
- 7.01.09 **Loomade heaolu toetus**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 40 „Loomade heaolu toetus”.
- 7.01.10 **Mittepõllumajandusliku tegevuse mitmekesistamine**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 53 „Mitmekesistamine mittepõllumajandusliku tegevuse suunas”.
- 7.01.11 **Turismi soodustamine**
Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 55 „Turismi soodustamine”.

⁽¹⁾ EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1.

III LISA

Ühenduse põllumajanduslike tootmismeetodite uuringus kasutatavate karakteristikute määratlused

I MAAHARIMISMEETODID

1.01 Traditsiooniline maaharimine (hõlmadra või ketasadrage)

Viljelusmaa, mida haritakse traditsiooniliste meetoditega – kõigepealt mulla ümberpööramine hõlm- või ketasadrage ning seejärel randaaliga äestamine.

1.02 Kaitsev maaharimine (madalkünn)

Viljelusmaa, mida haritakse kaitsevalt (madalkünniga) – maaharimismeetodi või -meetodite süsteemiga, mille puhul taimejäägid (vähemalt 30 %) jäetakse erosiooni takistamiseks ja niiskuse säilitamiseks mulla pinnale ning mille puhul mulda ümber ei pöörata.

1.03 Kündmiseta maaharimine (tüükülv)

Viljelusmaa, mida lõikuse ja külvamise vahel ei harita.

II PINNASE SÄILITAMINE

2.01 Talvine pinnakate

Viljelusmaa katmine talveks taimede või taimejääkidega või maa paljaks jätmine.

2.01.01 Tavaline talivili

Viljelusmaa, kuhu sügisel külvatakse põllukultuurid, mida lastakse talvel kasvada (tavaline talivili, nt talinisu) ning koristatakse tavapärasel moel või kasutatakse karjatamiseks.

2.01.02 Haljasväetistaimed või eelvili

Viljelusmaa, kuhu põllukultuure külvatakse eelkõige selleks, et vähendada mulla, toitainete ja taimekaitsevahendite kadu talvel või teistel perioodidel, mil maa oleks muidu söötis või kadudele vastuvõtlik. Nende kultuuride majanduslik tähtsus on väike ja peamine eesmärk on mulla ja toitainete kaitse.

Tavaliselt küntakse need kultuurid kevadel enne mõne muu põllukultuuri külvamist sisse ning neid ei koristata ega kasutata karjatamiseks.

2.01.03 Taimejäägid

Viljelusmaa, mis on talvel kaetud eelmise hooaja taimejääkide ja tüügastikuga. Siia alla ei kuulu eel- või eelvilja ega haljasväetistaimed.

2.01.04 Paljas muld

Viljelusmaa, mida sügisel küntakse või haritakse muul viisil, kuid mida ei külvata ega kaeta talvel taimejääkidega, vaid mis jääb paljaks kuni järgmise kevadhooaja külvielsete agrotehniliste tegevuste või külvini.

2.02 Külvikord

2.02.01 Kavandatud külvikorrast väljajääv viljelusmaa

Viljelusmaa, millel kasvatatakse vähemalt 3 aastat järjest sama kultuuri ja mis ei ole hõlmatud planeeritud külvikorraga.

Külvikord on konkreetsel põllul üheaastaste kultuuride plaanijärgne asendamine igal järgneval aastal nii, et üks liik ei kasvaks samal põllul ilma teatud vaheajata. Ühe kultuuri jätkuva viljelemise puhul võib kasutada ka monokultuuri terminit.

III MAASTIKUELEMENDID

- 3.01 **Lineaarsed elemendid, mida ettevõtja on säilitanud viimase kolme aasta jooksul**
Lineaarsed elemendid on tavaliselt põlluääre tähistamiseks järjestikku istutatud puude, põõsaste ja põõsastike read, kiviaiad jms.
- 3.01.a **Hekid**
Põõsaste ja põõsastike read, mis moodustavad heki (mõnikord on heki keskel puuderida).
- 3.01.b **Puuderead**
Järjestikku istutatud puud, mis tähistavad põlluäärt põllumajandusmaal või on istutatud teede või vooluveekogude äärde.
- 3.01.c **Kiviaiad**
Tellistest või kivist ehitised, nt mördita või mördiga laotud aiämüürid.
- 3.02 **Lineaarsed elemendid, mis põllumajandustootja on rajanud viimase kolme aasta jooksul**
- 3.02.a **Hekid**
- 3.02.b **Puuderead**
- 3.02.c **Kiviaiad**

IV LOOMADE KARJATAMINE

- 4.01 **Karjatamine põllumajandusettevõttes**
- 4.01.01 **Vaatlusaastal karjatamiseks kasutatud ala**
Põllumajandusettevõtte omandis olevate, ettevõtte poolt renditud või sellega muul viisil seotud karjamaade üldpindala, millel karjatati vaatlusaastal loomi.
- 4.01.02 **Ajavahemik, mil loomad on avakarjamaal**
Kuude arv, mille jooksul põllumajandusettevõtte omandis olevate, ettevõtte poolt renditud või sellega muul viisil seotud karjamaadel loomi karjatati.
- 4.02 **Karjatamine ühiskarjamaal**
Ühismaa on maa, mis ei kuulu otseselt põllumajandusettevõttele, kuid millele kehtivad üldised õigused. Ühismaa võib olla karjamaa, aiamaa või muu maa.
Üldiselt on ühismaa avalik-õiguslik (riigi, omavalitsuse vms) põllumajandusmaa, mille suhtes kellelgi on üldised õigused, kusjuures vastavad õigused on teostatavad ühiselt koos teistega.
- 4.02.01 **Ühiskarjamaal karjatatavate loomade koguarv**
- 4.02.02 **Ajavahemik, mil loomi karjatatakse ühiskarjamaal**
Vaatlusaasta kuude arv, mille jooksul loomi karjatati ühiskarjamaal.

V LOOMAPIDAMISHOONED

- 5.01 **Kari**
- 5.01.01 **Laut, kus loomad on lõas – tahke sõnniku ja virtsaga**
Loomapidamishooned, kus loomad on lõas ega saa vabalt liikuda ning kus sõnnik eemaldatakse hoonest tavaliselt mehaaniliselt tahke sõnnikuna/laudasõnnikuna.
- 5.01.02 **Laut, kus loomad on lõas – lägaga**
Loomapidamishooned, kus loomad on lõas ega saa vabalt liikuda ning kus sõnnik ja uriin koguneb põrandaalusesse hoidlasse, kus moodustub läga.

- 5.01.03 **Vabapidamisega laut – tahke sõnniku ja virtsaga**
Loomapidamishooned, kus loomad saavad vabalt liikuda ning kus sõnnik eemaldatakse hoonest tavaliselt mehaaniliselt tahke sõnnikuna/laudasõnnikuna.
- 5.01.04 **Vabapidamisega laut – lägaga**
Loomapidamishooned, kus loomad saavad vabalt liikuda ning kus sõnnik ja uriin koguneb põrandaalusesse hoidlasse, kus moodustub läga, või kus see kogutakse betoonist vahekaikudest lägamahtutitesse või biotiikidesse või ladustatakse maapinnal.
- 5.01.99 **Muu**
Ülaltoodud kirjeldustele mittevastavad loomapidamishooned.
- 5.02 **Sead**
- 5.02.01 **Osaline restpõrand**
Loomapidamishooned, mille põrand on osaliselt kaetud restidega, st läbi põrandat osaliselt katvate restide kogunevad sõnnik ja uriin põrandaalusesse hoidlasse, kus moodustub läga.
- 5.02.02 **Täisrestpõrand**
Loomapidamishooned, mille põrand on täielikult kaetud restidega, st läbi kogu põrandat katvate restide kogunevad sõnnik ja uriin põrandaalusesse hoidlasse, kus moodustub läga.
- 5.02.03 **Õlgedest allapanu (sügavallapanul vabapidamine)**
Loomapidamishooned, mille põrand on kaetud paksu allapanukihiga (õled, turvas, saepuru või sarnane sõnnikut ja uriini siduv materjal), mis eemaldatakse teatud pikema intervalli (nt mitme kuu) tagant.
- 5.02.99 **Muu**
Ülaltoodud kirjeldustele mittevastavad loomapidamishooned.
- 5.03 **Munakanad**
- 5.03.01 **Õlgedest allapanu (sügavallapanul vabapidamine)**
Hooned, mille põrand on kaetud paksu allapanukihiga (õled, turvas, saepuru või sarnane sõnnikut siduv materjal), mis eemaldatakse teatud pikema intervalli (nt mitme kuu) tagant.
- 5.03.02 **Puurid (kõik liigid)**
Hooned, kus munakanu hoitakse ühe- või mitmekaupa puurides.
- 5.03.02.01 **Sõnnikutransporditööriista puurid**
Puurid, mille puhul sõnnik viiakse puurialuse lindi abil hoonest välja ja kogutakse kokku tahke sõnnikuna/laudasõnnikuna.
- 5.03.02.02 **Puuride all paikneva avatud sõnnikuhooldlaga puurid**
Puurid, kust sõnnik koguneb puuride all asuvasse sügavasse hoidlasse, kus moodustub läga.
- 5.03.02.03 **Lindla all paikneva ventileeritud sõnnikuhooldlaga puurid**
Puurid, mille puhul sõnnik koguneb puuride alla põrandale, kus moodustub tahke sõnnik/laudasõnnik, mis eemaldatakse mehaaniliselt kindla ajavahemiku järel.
- 5.03.99 **Muu**
Ülaltoodud kirjeldustele mittevastavad hooned.

VI SÕNNIKU LAOTAMINE

- 6.01 **Põllumajanduskõlvik, kuhu laotatakse tahke/laudasõnnik**
- 6.01.01 **Kokku**
Põllumajandusettevõtte poolt kasutatava põllumajanduskõlviku kogupindala, millele vaatlusaastal laotati tahket sõnnikut/laudasõnnikut.
- 6.01.02 **Kohese sissekünniga**
Põllumajandusettevõtte poolt kasutatava põllumajanduskõlviku kogupindala, millele laotatud sõnnik viidi mehaaniliselt mulda, kasutades tehnikat, mis võimaldab sõnniku kohest sissekünni.

- 6.02 **Põllumajanduskõlvik, kuhu laotatakse läga**
- 6.02.01 **Kokku**
Põllumajandusettevõtte poolt kasutatava põllumajanduskõlviku kogupindala, millele vaatlusaastal laotati läga.
- 6.02.02 **Kohese sissekünniga või sissepritsega**
Põllumajandusettevõtte poolt kasutatava põllumajanduskõlviku kogupindala, millele laotatud läga viidi mehaaniliselt mulda, kasutades tehnikat, mis võimaldab selle kohest sissekünni, või millele läga pritsiti laotamise käigus sisse.
- 6.03 **Põllumajandusettevõttest väljaviidud sõnniku osakaal toodetud sõnniku koguhulgast**
Müüdnud või muul viisil põllumajandusettevõttest väljaviidud sõnniku ja läga kogus, mis on väljendatud hinnangulise protsendina põllumajandusettevõtte sõnniku ja läga kogutoodangust vaatlusaastal.

VII SÖNNIKUHOIDLAD JA SÖNNIKU KÄITLEMISE RAJATISED

- 7.01 **Hoidlad**
- 7.01.01 **Tahke sõnnik**
Tahke sõnniku ladustamiskoht (katusega või ilma) vettpidaval pinnal, millel on äravoolu kogumise koht.
Tahke sõnnikuna käsitatakse koduloomade väljaheiteid (allapanuga või ilma), mis võivad sisaldada vähesel määral uriini.
- 7.01.02 **Virts**
Katmata või kaetud veekindel virtsamahuti või biotiik.
Virtsana on käsitletav koduloomade uriin, mis võib sisaldada vähesel määral väljaheiteid ja/või vett.
- 7.01.03 **Läga**
Katmata või kaetud veekindel lägamahuti või biotiik.
Lägana on käsitletav vedelsõnnik, st koduloomade väljaheidete ja uriini segu, mis võib sisaldada vett ja/või vähesel määral allapanu.
- 7.01.03.01 **Lägamahuti**
Tavaliselt vettpidavast materjalist paak, mida kasutatakse läga ladustamiseks.
- 7.01.03.02 **Biotiik**
Maasse kaevatud, enamasti vooderdatud, tiik, mida kasutatakse läga ladustamiseks.
- 7.02 **Kas hoidlate all olev ala on kaetud?**
Sõnniku ladustamise koht, mis on kaetud viisil (nt betoonkatte, telgi, presendiga jne), mis kaitseb seda vihma ja muude sademete eest ning vähendab ammoniaagi eraldumist.
- Tahke sõnnik**
- Virts**
- Läga**

VIII NIISUTAMINE

- 8.01 **Niisutatud ala**
- 8.01.01 **Niisutatud ala keskmine suurus viimasel kolmel aastal**
Põllumajandusettevõtte poolt viimase 3 aasta (k.a vaatlusaasta) jooksul niisutatud põllumajanduskõlviku keskmine suurus.

- 8.01.02 **Viimase 12 kuu jooksul vähemalt kord niisutatud viljelusmaa kokku**
 Vaatluspäevale eelneva 12 kuu jooksul vähemalt üks kord tegelikult niisutatud põllukultuuride pindala põllukultuuride kaupa.
- Põllukultuurid on määratletud jaotises „II. Maa”.*
- 8.01.02.01 Teravili terade (sh seemnete) saamiseks (v.a mais ja riis)
- 8.01.02.02 Mais (terad ja haljasmass)
- 8.01.02.03 Riis
- 8.01.02.04 Terade (sh seemnete ning teravilja ja kaunviljade segude) saamiseks kasvatatavad kuivatatud kaunviljad ja valgurikkad taimed
- 8.01.02.05 Kartul (sh varajane ja seemnekartul)
- 8.01.02.06 Suhkrupeet (v.a seeme)
- 8.01.02.07 Raps ja rüps
- 8.01.02.08 Päevalill
- 8.01.02.09 Kiutaimed (lina, kanep jm kiutaimed)
- 8.01.02.10 Värsked köögiviljad, melonid ja maasikad – avamaal
- 8.01.02.11 Ajutine ja püsirohuma
- 8.01.02.12 Muud viljelusmaal kasvatatavad põllukultuurid
- 8.01.02.13 Puuvilja- ja marjaistandikud
- 8.01.02.14 Tsitruseistandikud
- 8.01.02.15 Oliiviistandikud
- 8.01.02.16 Viinamarjaistandikud
- 8.02 **Kasutatud niisutusmeetodid**
- 8.02.01 **Pindniisutamine (üleujutamine, niisutuskraavid)**
 Vee suunamine gravitatsiooni jõul mööda maapinda, kas kogu ala üleujutamise või vee suunamise teel läbi taimeridade vahel olevate vagude.
- 8.02.02 **Vihmutus**
 Taimede niisutamine maatükile kõrgel rõhul vee pihustamise teel.
- 8.02.03 **Tilkastmine**
 Taimede niisutamine, suunates vee tilkhaaval taimede juurtele, kasutades mikrovihmuteid või tekitades udusarnaseid tingimusi.
- 8.03 **Põllumajandusettevõttes niisutamiseks kasutatava vee päritolu**
 Kogu või enamuse põllumajandusettevõttes kasutava niisutusvee päritolu.
- 8.03.01 **Põllumajandusettevõtte territooriumi põhjavesi**
 Põllumajandusettevõtte maa-alal või selle läheduses asuvad veeallikad, mille vesi on pärit puur- või salvkaevust või vabalt voolavast looduslikust põhjaveeallikast või mõnest muust samalaadsest kohast.
- 8.03.02 **Põllumajandusettevõtte territooriumi pinnavesi (tiigid või tammid)**
 Väiksed looduslikud tiigid või kunstlikud paisud, mis asuvad täielikult põllumajandusettevõtte maa-alal või mida kasutab ainult üks põllumajandusettevõte.

- 8.03.03 **Väljaspool põllumajandusettevõtte territooriumi asuvate järvede, jõgede või vooluveekogude pinnavesi**
Värske pinnavesi (järved, jõed, muud veeteed), mis ei ole kunstlikult loodud niisutamise eesmärgil.
- 8.03.04 **Väljaspool põllumajandusettevõtte territooriumi asuva veevarustusvõrgu vesi**
Väljastpoolt põllumajandusettevõtet pärinev vesi, v.a jaotises „Väljaspool põllumajandusettevõtte territooriumi asuvate järvede, jõgede või vooluveekogude pinnavesi” nimetatud vesi, mida saavad kasutada vähemalt kaks põllumajandusettevõtet. Sellise vee kasutamise eest makstakse tavaliselt tasu.
- 8.03.99 **Muu vesi**
Mujal mainimata päritoluga niisutusvesi. Käesolevasse kategooriasse võib kuuluda väga soolane vesi (nt Atlandi ookeanist või Vahemerest), mida töödeldakse enne kasutamist soolakontsentratsiooni vähendamiseks (magestatakse), või (madala soolasusega) riimvesi (nt Läänemerest ja teatud jõgedest), mida on võimalik kasutada vahetult ilma töötlemata. Siia võib kuuluda ka puhastatud heitvesi, mis tarnitakse kasutajale taaskasutatava veena.
- 8.04 **Niisutamiseks kasutatava vee kogus aastas**
Põllumajandusettevõtte poolt vaatluspäevale eelneva 12 kuu jooksul niisutamiseks kasutatud igasuguse päritoluga vee kogus.
-